

مقدمه

نفت ارزشمندترین منبع اقتصادی عراق است و این سرزمین پنجمین کشور جهان از نظر ذخایر نفتی و سومین کشور در منطقه خاورمیانه پس از عربستان سعودی و ایران می باشد میزان تولید فعلی نفت در این کشور بیش از ۳ میلیون بشکه در روز است که در خاورمیانه پس از عربستان سعودی رتبه دوم را دارد. بیش از نیمی از تولید ناخالص داخلی این کشور و بخش اعظم صادرات و درآمدهای مالی دولت (هر دو بیش از ۹۰ درصد) را نفت تشکیل می دهد. برغم این حقیقت که صنعت نفت نقش بسیار حیاتی در اقتصاد عراق دارد این بخش شدیداً سرمایه بر بوده و بخش بسیار اندکی از جمعیت عراق را بطور مستقیم وارد اشتغال نموده است. در اقتصاد عراق با توجه به انحصاری بودن نفت تقریباً تمام درآمدهای ناشی از فروش نفت در داخل و خارج در دست دولت است و بر اقتصاد غیر نفتی وقتی تأثیر می گذارد که دولت این دلارهای حاصل از فروش نفت را صرف آنها کنند و دولت از طریق کنترل بر بخش نفت عملاً بر تمام فعالیتهای اقتصادی این کشور اثر گذار است و بخش خصوصی در عراق نقشی جزئی و ثانویه دارد. سازمانهای دولتی با استفاده از دلارهای نفتی در بخشهای کشاورزی، تجارت و ساخت و تولید فعالیت دارد و بخش خصوصی توانائی رقابت و توسعه را ندارد. علاوه بر آن دولت بخش خصوصی را از طریق مقررات پیچیده و نسبتاً زیاد در زمینه آغاز و انجام کسب و کار تحت فشار داشته و دسترسی آنان را به اعتبارات محدود نموده است.

گزارش سفر

هیأت در روز سه شنبه مورخ ۹۵/۲/۲۸ از فرودگاه مشهد عازم فرودگاه آبادان گردید و در آبادان مستقیماً از فرودگاه عازم منطقه آزاد اروند از طریق این منطقه به بندر بصره کشور عراق عزیمت نمود. در مرز عراق استاندار محترم خراسان رضوی و هیأت همراه مورد استقبال معاون استاندار بصره و تعدادی از مدیران دولتی و همچنین سر کنسول محترم ج.ا.ا در بصره قرار گرفتند و پس از معارفه هیأت به سمت بصره حرکت و در هتل مستقر گردیدند.

چهارشنبه ۹۵/۲/۲۹:

در ابتدا صبح جلسه ملاقات کوتاهی جهت هماهنگی اعضاء هیأت با جناب آقای مهندس رشیدیان استاندار محترم داشتند و سپس هتل را به سمت استانداری بصره ترک و در جلسه ملاقات استانداران دو استان و مسئولین دولتی بصره بانضمام رئیس اتاق بازرگانی و مدیر اتاق بازرگانی بصره شرکت نمودند.

در ابتدا آقای دکتر ماجد استاندار محترم بصره ضمن خوشامدگویی به جناب آقای رشیدیان استاندار محترم خراسان رضوی، اظهار داشتند امروز خوشحالیم که استاندار خراسان رضوی و شهر مشهد که شهر مقدسی است را پذیرا هستیم و احترام زیادی برای ایشان قائلیم. همانطوریکه می دانید بصره پایتخت اقتصادی عراق است و از لحاظ جغرافیایی و اقتصادی امتیازات زیادی دارد. مسئولین ادارات دولتی و اتاق بازرگانی بصره در این جلسه حضور دارند و از این جلسات استفاده می کنیم برای به نتیجه رسیدن به تفاهمات و برای برنامه ریزی آینده.

سخنرانی استاندار محترم خراسان رضوی:

در ادامه استاندار خراسان رضوی اظهار داشتند تشکر می‌کنم از مهمان نوازی استاندار بصره و تقدیر و تشکر می‌کنم از فعالیتها و اقدامات مؤثر جناب آقای استاندار، مدیران دولتی بصره و همچنین آقای مختص آبادی سرکنسول محترم جمهوری اسلامی ایران در بصره و سرکنسول محترم عراق در مشهد که برای برپایی نمایشگاه تلاش نمودند. سفر جناب آقای دکتر ماجد زمینه ساز اقدامات و همکاریهای خوب بین دو استان بوده است و در همین رابطه این هیأت در حوزه های مختلف اقتصادی و فرهنگی در خدمت شما هستیم. در ادامه آقای مهندس رشیدیان استاندار خراسان رضوی اظهار داشتند خیلی خوشحالیم از ملاقات استاندار محترم بصره و امیدوارم به زودی شاهد ملاقات مسئولین استان بصره با همکاران خودمان در حوزه های مختلف کاری در استان خراسان رضوی باشیم، استانداران دو استان وظیفه ایجاد ظرفیت و زمینه ها را بعهدہ داریم و این حوزه های تخصصی است که بایستی نتیجه گیری و از این ظرفیتها استفاده کنند. امیدوارم این نشست فراتر از تفاهمنامه قدمهایی را بردارد آقای دکتر محرابی ریاست محترم دانشگاه علوم پزشکی مشهد آمادگی دارد برای همکاریهای تبادل دانشجو در رشته های تخصصی و فوق تخصصی و این موضوع می تواند به گشایش یک دفتر و یا ارتباطات بین دو دانشگاه و تبادل استاد و دانشجو در حوزه های جدید انجام شود. در حوزه خدمات سلامت به بیماران بصره در مشهد مقدس همچنان پیگیر امور و ارائه خدمات به مردم عزیز بصره هستیم. همچنین این آمادگی را داریم که در صورت دریافت مجوز وزارت صحت عراق به حل مسئله بیمه کار پزشکان در حوزه ایجاد یک مرکز درمانی همکاری داشته باشیم. در حوزه مسائل دارو و تجهیزات پزشکی آمادگی داریم که با طرف بصره ای در صورت اخذ مجوز از وزارت صحت عراق همکاری داشته باشیم. بیمارستانی مربوط به شرکت نفت عراق وجود دارد بخش خصوصی آمادگی دارد تا در صورت واگذاری به مدت حداقل ده سال نسبت به تجهیز و راه اندازی آن اقدام نماید. نکته هم در این مبحث اشاره کنم آنهم مطالبات شرکت گردشگری سلامت لیان کاوان است، شرایط اقتصادی دولت عراق را درک می‌کنیم اما بخش خصوصی ظرفیتش برای مطالباتش محدود است و از آقای استاندار درخواست می‌کنیم که توجهی به این امر داشته باشند تا این شرکت بتواند مطالباتش را دریافت و خدمات بیشتری به شهروندان بصره ارائه نماید. در ارتباط با بحث کشاورزی در استان خراسان بیش از

یک میلیون هکتار زمین کشاورزی در حدود هشت میلیون تن تولیدات زراعی و باغی داریم و ظرفیتهای علمی و تجربی زیادی در سازمان جهاد کشاورزی استان و دانشگاه های استان وجود دارد و بر همین اساس در حوزه های کشاورزی، باغی، دام و طیور، شیلات، گلخانه، پرورش قارچ، صنایع تبدیلی، دامی و کشاورزی، سیستمهای نوین آبیاری، زه کشی، آبخیزداری آماده همکاری و انتقال دانش فنی می باشیم. ما در استان خراسان رضوی موفق ترین صنایع تبدیلی کشاورزی را داریم و بعضی از برندهای ما شهرت جهانی دارند. در حوزه خوراک دام و طیور ظرفیت ترانزیت و تأمین مایحتاج استان بصره را داریم. ما در بخش تجارت این آمادگی را داریم که چنانچه زمینی به ما واگذار شود برای ساخت و تجهیز یک مرکز دائمی تجاری در بصره سرمایه گذاری کنیم و نماینده اتاق بازرگانی آمادگی دارند تا در این خصوص مذاکره نمایند. در حوزه تولید و همکاریها این آمادگی را داریم که برای کارخانجات فرآوری و بسته بندی خرما و همچنین در حوزه لوازم خانگی و مواد غذایی همکاری مشترکی را بین صنایع دو استان داشته باشیم. در بحث تعاملات اقتصادی با توجه به فاصله دوری که داریم در صورت تمایل به توسعه مبادلات کالایی بین دو استان تسهیلات مناسبی را در گمرکات بصره برای کالاها دیده شود. به عبارت دیگر تعدیل تعرفه ها و سرعت ترخیص کالاهای فسادپذیر را خواستاریم. در حوزه گردشگری با توجه به اینکه بصره در مسیر جاده ولایت قرار دارد گسترش تعاملات فرهنگی و گردشگری بین مردم دو استان می تواند توسط دفاتر گردشگری دو استان اجرائی شود. در حوزه میراث فرهنگی امکان همکاریهایی در حوزه مرمت آثار تاریخی و صنایع دستی وجود دارد. نکته مهم بحث تبادلات در حوزه عمران و خدمات فنی و مهندسی است. ما در خراسان ۳۲۰۰۰ عضو سازمان نظام مهندسی و همچنین شرکتهای بزرگ پیمانکاری داریم که عمدتاً در جمهوری اسلامی ایران و سایر کشورها منجمله قطر، عمان، ترکمنستان، امارات، تاجیکستان، افغانستان و .. پروژه های مختلفی اجرا نموده یا در حال اجرا می باشند. این مهندسین و شرکتهای در حوزه های شهرسازی، تهیه طرحهای جامع و تفصیلی، اجرای شبکه های زیربنایی، ایجاد مراکز اداری، تجاری، مسکونی و درمانی آماده همکاری و ارائه خدمات می باشند. این ظرفیت برای بخش خصوصی ما در استان وجود دارد که در حوزه تهاترهم مذاکره و پیگیری نمایند. بطور مثال تولید کننده دکلهای حفاری چاههای نفت آمادگی دارد تا با نفت خام یا مواد پتروشیمی تهاتر کند. با توجه به مصرف میزان قابل توجهی باریت و بنتونیت در شرکت نفت جنوب عراق

آمادگی تأمین آنها در استان خراسان رضوی وجود دارد مجدداً تشکر می‌کنم از همکاری‌های خوبی که برای برگزاری نمایشگاه انجام شده و آمادگی داریم سالیانه دو نمایشگاه در بصره برگزار کنیم. می‌توانیم نمایشگاه‌های متقابل داشته باشیم تولیدکنندگان و تجار بصره می‌توانند در نمایشگاه‌های مشهد تولیدات خودشان را عرضه کنند و همینطور فعالین اقتصادی خراسان رضوی در نمایشگاه‌های بصره و این تبادل و تعامل به رونق بیشتر کارهای تولیدی و اقتصادی خواهد انجامید. کلام آخر برای مردم عراق و مردم خوب بصره صلح و امنیت و پیشرفت آرزو می‌کنم و برای شهداء آنها درود می‌فرستم و از خداوند متعال علو درجات را خواهانیم.

سخنرانی سرکنسول ج.ا.ا در بصره:

در ادامه جلسه آقای مختص آبادی سرکنسول جمهوری اسلامی ایران در بصره سخنانی بدین شرح ایراد فرمودند: ابتدا اعیاد شعبانیه را تبریک عرض می‌کنم و خیر مقدم عرض می‌کنم خدمت جناب آقای رشیدیان استاندار محترم خراسان رضوی و هیأت همراه و امیدوارم این سفرشان منجر به خیر و برکت برای استان بصره و خراسان رضوی باشد. تشکر می‌کنم از آقای دکتر ماجد و مدیران استان بصره برای حسن

استقبال. استمرار این سفرها و جلسات می تواند ظرفیتهای دو استان را در همکاری فی مابین آشکار نماید. نمایشگاه امروز ظرفیتهای خوبی را به نمایش می گذارد که جا دارد از مسئولین دو استان تشکر کنم. اقداماتی که در اجرائی کردن تفاهمات انجام شده نشانگر اراده قوی بین مسئولین دو استان برای توسعه روابط می باشد. بصره پایتخت اقتصادی عراق و چهار میلیون نفر جمعیت دارد و تنها راه آبی عراق است و دارای مزیت های اقتصادی فراوان کنسولگری جمهوری اسلامی ایران در بصره آمادگی خود را برای تسریع رفت و آمدها، برای همکاری در برگزاری جلسات و سفرهائیکه باید انجام شود اعلام میدارد.

سخنرانی آقای دکتر ماجد استاندار بصره:

در ادامه جلسه آقای دکتر ماجد اظهار داشتند ما در اینجا مدیران ادارات دولتی بصره و اتاق بازرگانی را داریم و امیدواریم با همتایان خود در هیأت مذاکره نمایید. دانشگاه بصره سومین دانشگاه معتبر در عراق است و ۵۰ سال قدمت دارد. در حال حاضر تعدادی دانشجو در مشهد داریم و امیدواریم دانشجویان بیشتری را جهت ادامه تحصیل به ایران اعزام کنیم. آقای دکتر شاکر و آقای دکتر محرابی می توانند درخصوص مبادلات دانشجو و استاد در آینده مذاکره نمایند. درخصوص بهداشت آقای دکتر حسام و دیگر مسئولین بصره حضور دارند و با همتایان ایرانی خود مذاکره خواهند داشت. با افتتاح دفتر دانشگاه موافق هستیم و برای مجوز وزارت صحت از آقای دکتر حسام درخواست می کنیم مجوزهای لازم را از بغداد اخذ نماید. در مورد دارو و دارو سازی هم علاقمند به برقراری ارتباط با شما می باشیم چون قیمت داروهای ایرانی مناسب تر از سایر کشورهاست و دارای کیفیت خوبی می باشد و امیدوارم در این زمینه ارتباط بیشتری داشته باشیم. در مورد بیمارستان با شرکت نفت صحبت خواهیم کرد و امیدواریم که موافقت آنها را بگیریم. امروز شاهد افتتاح نمایشگاه تولیدات جمهوری اسلامی ایران که باعث تقویت روابط دو استان می شود خواهیم بود. مهمانان زیادی از سایر استانهای عراق برای بازدید از این نمایشگاه آمده اند امیدوارم که همه ادارات بصره در این نمایشگاه حضور داشته باشند. جهت برقراری ارتباط بین بخش خصوصی دو کشور خط پروازی بصره- مشهد را از همین هفته افتتاح کردیم و هفته ای دو پرواز برقرار شده است و امیدواریم هواپیماهای ایرانی هم در این فعالیت شرکت کنند درباره صدور ویزا با سفیر جمهوری عراق ملاقات و قول گرفته ایم که برای تجار ایرانی ویزای چند بار سفر صادر نمایند.

ما در اینجا یک بیمارستان قلب در دست احداث داریم که آماده برای جذب سرمایه گذار برای آن هستیم اگر شرکتی علاقمند به سرمایه گذاری بود به ما معرفی کنید. در امور کشاورزی ما به محصولات و دانش در رابطه با محصولات کشاورزی نیاز داریم و مدیران بخش کشاورزی دو استان ملاقات داشته باشند و به توافقاتی برسند. درخصوص گمرک و تعرفه گمرکی در مرز شلمچه امیدواریم رئیس گمرک بصره آنرا مورد توجه قرار دهند و مواد غذایی و کالاهای فاسد شدنی هر چه زودتر ترخیص شوند و تعرفه گمرکی را هم کاهش دهند.

درخصوص مناطق آزاد متا در هفته قبل در بغداد بودیم و مسئولین قبول کردند که منطقه آزاد بصره در منطقه ای بین بصره و استانهای مجاور ایران در مرز شلمچه ایجاد شود و سرمایه گذاران و تولیدکنندگان ایرانی می توانند در این منطقه سرمایه گذاری کنند. مدیر فرودگاه و مدیر سیاحت بصره در جلسه حضور دارند ما در تابستان با حجم زیاد مسافر در بصره روبرو هستیم و امیدواریم که مردم بصره را تشویق کنند که بجای سفر به ترکیه و لبنان به مشهد مسافرت نمایند.

در موضوع سرمایه گذاری، ما در بصره دویست فرصت سرمایه گذاری داریم در بخشهای مختلف کشاورزی و ساختمانی ما در زمینه ساختمانی هشت فرصت سرمایه گذاری آماده واگذاری داریم و امیدواریم مذاکرات بین افرادی که در هیأت حضور دارند با مدیر سرمایه گذاری بصره به نتایج مطلوب برسد. در بخش نفت ما مشترکات زیادی داریم و امیدواریم یک شرکت بصورت مشترک ایجاد شود ما به ایرانیان بیشتر از بقیه اعتماد داریم مسئولین شرکت نفت اعلام داشته اند هر شرکتی که در کارهای حفاری ورود پیدا کند همکاری خواهند داشت.

درباره نمایشگاه امیدواریم مجدداً نمایشگاه تکرار شود و ما شاهد فروش مستقیم کالا هم باشیم تا مردم بصورت مستقیم از نمایشگاه خرید نمایند.

در بعد از ظهر تیم های کارشناسی مذاکره خواهند داشت و نتیجه را در زمان شام گزارش خواهند نمود.

پس از اتمام جلسه در استانداری بصره هیأت مجدداً به هتل محل اقامت بازگشتند و در بعد از ظهر جلسات کارشناسی در محل هتل تشکیل گردید. برای بخش تولید و صادرات تنها رئیس سرمایه گذاری بصره یکی از

اعضاء هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی بصره حضور یافتند که به اتفاق نمایندگان صنعت و معدن و نمایندگان استانداری و مذاکراتی با آنها انجام گرفت که به اختصار به استحضار می رسد. در ارتباط با واگذاری زمین رایگان جهت ایجاد مرکز دائم تجاری استان خراسان رضوی رئیس مرکز حمایت از سرمایه گذاری و نماینده اتاق بازرگانی بصره اعلام داشتند در شهر بصره زمین جهت واگذاری وجود ندارد و پیشنهاد **امالقصر** را داشتند که به دلیل داشتن فاصله زیاد از شهر بصره و مراکز تجاری بصره مورد تأیید بخش خصوصی قرار نگرفت و پیشنهاد ارائه زمین در مسیر مرز شلمچه تا بصره هم داده شد که اعلام نمودند این زمین ها در اختیار شهرداری تنومه است و مقرر شد رئیس مرکز سرمایه گذاری بصره با شهرداری تماس بگیرد و برای انجام ملاقات و مذاکره با آقای ---- نماینده اتحادیه صادرکنندگان در محل نمایشگاه با ایشان قرار بگذارند. درخصوص خرید زمین از بخش خصوصی در داخل شهر بصره نیز سؤال و پیگیری شد اعلام نمودند زمین در بصره از متری یکهزار تا سه هزار دلار می باشد که به نظر ما برای ایجاد نمایشگاه و مرکز دائمی توجیه اقتصادی ندارد. در ادامه درخصوص سرمایه گذاری مشترک و تولید مشترک و با استفاده از قطعات نیمه ساخته وارداتی و مواد اولیه ایران توضیحاتی داده شد که مورد استقبال طرف بصره ای قرار گرفت و اعلام نمودند مراتب در جلسه مجمع عمومی اتاق که در خرداد ماه برگزار می گردد مطرح خواهند نمود و همچنین توضیحاتی در رابطه با توانمندی فعالین بخش خصوصی استان در جهت ایجاد واحدهای تولیدی بالاخص در زمینه صنایع غذایی و تبدیلی کشاورزی، تولید مصالح ساختمانی، محصولات پتروشیمی و برق داده شد و اعلام شد این آمادگی در استان خراسان رضوی وجود دارد که واحدهای تولیدی در موارد فوق را برای علاقمندان به سرمایه گذاری در بصره ایجاد کنند و این عمل می تواند از تهیه طرح و طراحی کارخانه تا مرحله تولید آزمایشی و آموزش پرسنل (کلید تحویل) صورت گیرد که ضمن اعلام خوشحالی و رضایت اعلام داشتند مراتب به اطلاع اعضاء اتاق بصره رسیده و نتیجه را کتباً به اتاق مشهد اعلام خواهند نمود. ضمناً آمادگی اتاق مشهد درخصوص ایجاد میز اتاق بصره و بالعکس به اطلاع نماینده اتاق بازرگانی بصره رسید. از دیگر موارد مطروحه توانمندی استان در بازاریابی و عرضه تولیدات بصره در کشورهای آسیای میانه و افغانستان با توجه به تجربه موفق و طولانی اعلام شد و همچنین درخواست شد لیست نمایشگاه هائی که در مشهد برگزار می گردد به اطلاع اعضاء رسانیده شود تا درصورت تمایل در آنها

مشارکت و یا از آنها بازدید داشته باشند. برگزاری سالیانه یک همایش اقتصادی از توانمندیهای استان در بصره و یک همایش از توانمندیهای بصره در استان از دیگر پیشنهادات اتاق مشهد بوده. درخصوص پروژه های توسعه ای و زیربنایی و همچنین در صورت نیاز سرمایه گذارن بصره ای به مشارکت با فعالین اقتصادی استان اتاق بازرگانی خراسان رضوی اعلام آمادگی نمود تا در صورت ارسال لیست پروژه ها و طرحها آنها را به اطلاع کلیه اعضاء اتاق و تشکلهای تخصصی ذیربط برساند. پس از انجام مذاکرات هیأت هتل را به مقصد نمایشگاه ترک و در سالن اجتماعات برنامه افتتاح با حضور استانداران دو استان، هیأت همراه استاندار خراسان رضوی، مسئولین دستگاه های اجرائی استان بصره، شرکت کنندگان ایرانی در نمایشگاه و مدعوین که عمدتاً از فعالین اقتصادی بصره و استانها و شهرهای همجوار بودند با پخش سرود جمهوری اسلامی ایران و سرود ملی جمهوری عراق آغاز گردید.

سخنرانی استاندار بصره در افتتاح نمایشگاه:

آقای دکتر ماجد در افتتاح نمایشگاه اظهار داشتند یکی از مهم ترین دلایل برگزاری نمایشگاهها برقراری ارتباط است. شهر بصره دارای تاریخ و تمدن طولانی است. بصره در زمره اولین شهرهای اسلام بعد از مکه است. شهر بصره دارای مدارس بزرگ صرف و نحو و قرآن بوده است. موقعیت جغرافیایی بصره که نزدیک به دریاست باعث شده که این شهر فرهنگی غنی داشته باشد همچنین بزرگترین مخازن نفتی عراق در این استان قرار دارند و در حال حاضر روزانه ۳ میلیون بشکه نفت از طریق این استان صادر می شود و بیش از ۸۰ درصد اقتصاد جمهوری عراق به صادرات نفت بصره متکی است. بصره تنها راه دریایی عراق است و دارای دو مرز زمینی با دو کشور همجوار عراق است. شهر بصره شرق و غرب را بهم متصل می کند. ما در حال حاضر در حال ایجاد بزرگترین بندر در فاو هستیم به نام بصره کبیر و پس از آن راه ابریشم که بصره را به استانبول وصل می کند و از این طریق دسترسی به کشورهای حوزه خلیج فارس را میسر می سازد. از دیگر اقدامات فراهم نمودن مقدمات ایجاد خط ریلی بین بصره و خرمشهر است به طول حدود ۳۰ کیلومتر که دارای مزایای اقتصادی زیادی است.

در آینده در شلمچه منطقه آزاد اقتصادی را ایجاد خواهیم کرد و پذیرای سرمایه گذاران از جمهوری اسلامی ایران هستیم. برگزاری نمایشگاه بسیار مفید است و برای برگزاری این نمایشگاه اهمیت قائلیم چون کمک می کند تا بصره جایگاه خودش را بعنوان یک شهر بازرگانی در جهان تثبیت کند و علاوه بر آن این نمایشگاهها باعث می شود تا دید و تجربه تجار عراقی در تجارت بین المللی وسیع تر و بازر تر شود و فرصتی ایجاد می کند برای آشنایی و ارتباطات بیشتر تجار دو کشور و همینطور در زمینه گردشگری هم فرصتهای بزرگی را برای توسعه گردشگری. برگزاری نمایشگاه در بصره پیام آور وجود امنیت در بصره به جهانیان است و در پایان از جناب آقای رشیدیان استاندار محترم خراسان رضوی و جناب آقای مختص آبادی سرکنسول محترم جمهوری اسلامی ایران و برگزارکنندگان نمایشگاه که این شهر را برای برگزاری نمایشگاه انتخاب کردند صمیمانه تشکر می کنم.

در ادامه مراسم آقای مهندس رشیدیان استاندار محترم خراسان رضوی به ایراد سخن پرداختند و اظهار داشتند:

سخنرانی استاندار خراسان رضوی در مراسم افتتاح نمایشگاه:

جناب آقای دکتر ماجد استاندار محترم بصره مدیران محترم شرکتها، مسئولین محترم، تجار بازرگانان و همه عزیزانی که در این جلسه حضور دارند. بسیار خرسندم و مایلیم مراتب تقدیر و تشکر خود را از جناب آقای دکتر ماجد بابت استقبال گرم و برنامه ریزی خوب انجام شده اعلام کنم. امروز در مسیر توسعه همکاریهای مشترک و دو جانبه میان دو استان قدمهای ارزشمندی برداشته ایم. اولین نمایشگاه جمهوری اسلامی ایران در بصره فرصت مغتنمی برای تجار و فعالان اقتصادی دو استان است. امیدوارم که فعالان دو کشور از این فرصت برای تعمیق و گسترش روابط استفاده کنند. استان خراسان ظرفیت های خوبی را در بخشهای مختلف اقتصادی برای همکاری با فعالان اقتصادی استان بصره دارا می باشد. رئیس جمهوری اسلامی ایران در سال گذشته به وزیر محترم راه تأکید نمودند که اتصال خط آهن بصره-خرمشهر بایستی صورت پذیرد و این ظرفیت خوبی خواهد بود که مسیر و دسترسی مردم عزیزمان در بحث تجارت از طریق راه آهن بصره به خط ابریشم متصل شود. یعنی بصره-مشهد و آسیای میانه میتواند یک خط مناسب برای صادرات و ارتباطات اقتصادی باشند. استان بصره مهد تجارت، صنعت و کشاورزی و خواستگاه فرهنگ غنی اسلام است و امیدوارم که در این دوره بعنوان فرزندان این سرزمین ها بتوانیم ----را در تعامل با یکدیگر احیا کنیم. ما در طی روز جاری مذاکرات سازنده ای با استاندار محترم بصره و مدیران محترم داشتیم و اعلام آمادگی کردیم برای همکاری و تعامل در موضوعات مختلف منجمله فرهنگی و اقتصادی. ضمن تشکر از همه شرکت کنندگان در این نمایشگاه از غرفه داران عزیز درخواست دارم که در تعاملات با طرفهای بصره ای خودشان در بحث انتقال دانش و تجربه هم همکاری داشته باشند. در خاتمه مجدداً از آقای دکتر ماجد و سرکنسول محترم جمهوری اسلامی ایران و همه عزیزانی که در برگزاری این نمایشگاه زحمت کشیده اند تقدیر و تشکر می کنم و برای ملت بزرگ ایران و ملت بزرگ عراق عزت و سلامتی و موفقیت آرزو می کنم.

در ادامه استانداران و مسئولین دستگاه های اجرائی و اعضاء هیأت اقدام به بازدید از نمایشگاه نمودند و در ساعت ۱۷ استاندار هیأت همراه نمایشگاه را به مقصد مجلس شهر بصره ترک نمودند و در محل دفتر آقای صباح حسن البزونی با رئیس مجلس ایالتی (شورای شهر) بصره ملاقات نمودند.

در ابتدای آقای صباح البزونی به استاندار خراسان رضوی و هیأت همراه خیر مقدم گفتند و برای آنها توفیق در انجام مذاکرات و ملاقاتها را خواستار شدند. در ادامه آقای رشیدیان استاندار محترم خراسان رضوی اظهار داشتند:

سخنرانی استاندار در ملاقات با رئیس مجلس بصره:

تشکر می کنم از این ملاقات بدون تردید تعاملات و ارتباطات دو ملت ایران و عراق ریشه در تاریخ و اعتقادات دینی دو ملت دارد. در شرایط حاضر یکی از مسائلی که می تواند در گسترش تعاملات کمک کند بهره گیری از ظرفیتهای دو کشور در بحث اقتصادی است. در سفر سال گذشته استاندار محترم بصره به مشهد توافقات خوبی در حوزه همکاریهای اقتصادی، عمرانی، تجاری، صنعتی، آموزشی، بهداشت و درمان و تبادل فرهنگی و گردشگری داشتیم و یکی از اولین مواردی که در تفاهمنامه آمده بود و می تواند بعنوان مبداء گسترش تعاملات دو استان باشد برگزاری همین نمایشگاه است. در بصره از ظرفیت های نمایشگاهی بصره استفاده می کنیم و دوستان تولید کننده و اقتصاديون بصره هم می توانند از فرصتهای نمایشگاهی بصره استفاده کنند. سپس به معرفی استان خراسان رضوی پرداختند و در ادامه افزودند ظرفیت های خوبی برای همکاری بخش خصوصی استان با بخش خصوصی بصره وجود دارد و این ظرفیت می تواند با فعال شدن به عمران و آبادانی استان بصره و گسترش تجارت خراسان رضوی بیانجامد. در حوزه دانشگاه و درمان هم امروز مذاکراتی را با مدیران اجرائی در بصره برای تبادل استاد و دانشجو و ارائه خدمات درمانی و گسترش تبادلات محصولات پزشکی و دارویی و تجهیزات پزشکی داشتیم و امیدواریم که شما هم در یک فرصت مناسب به مشهد تشریف بیاورید و با مسئولین شورای اسلامی مشهد ملاقاتی داشته باشید. شوراها مهمترین ارکان مردم سالاری در دو کشور هستند و ارتباط با آنها می تواند مفید باشد.

سخرانی رئیس مجلس بصره:

در ادامه آقای صباح البزونی اظهار داشتند خوشحالم که امروز می شنوم که شهر مشهد در امریکه اشاره نمودید پیشرفتهای خوبی داشته و با تلاشهای زیاد توانسته کلیه لوازمات و احتیاجات خودشان را تولید کنند و به خودکفایی برسند. بدون شک جمهوری اسلامی ایران با برنامه ریزی های اقتصادی و زراعی به این پیشرفت رسیده است ما در بصره و کل عراق برنامه ریزی نداریم ولی به برنامه ریزی اعتقاد داریم. اولین چیزی که می توانیم از شما استفاده کنیم انتقال تجربه در بخشهای طراحی و اجراست. شاید بعضی ارتباطات ایجاد شود ولی قطعاً بدون طراحی و برنامه ریزی فاقد پیشرفت است. در طول سیزده سال گذشته ما هیچ استفاده ای در بخشهای تجارت و کشاورزی و صنعت از جمهوری اسلامی ایران نکرده ایم در حالیکه رابطه دو کشور رابطه ای دیرینه است. در بخش کشاورزی قرار بوده سدی ایجاد شود ولی هنوز به نتیجه نرسیده ایم. بعضی از مجوزها در اختیار وزارت خانه هاست که در حال انتقال به استانداریهاست علاوه بر آن می توانیم مجوزهای مورد نیاز برای کارهای اجرایی را از بغداد بگیریم. تشکر می کنم از دعوت شما برای زیارت مشهد. در نظر داریم با آقای سرکنسول کمیته ای جهت رفع موانع و توسعه صادرات تشکیل دهیم. شرکتهای ترکیه بصورت فعال در بصره و سایر استانهای عراق حضور دارند و بیمارستان و پلهای بزرگ

می سازند. بعبارتی اقتصاد را به دست گرفته است. بعضی از قوانین از زمان صدام بوده هنوز هم اجرا می شود مثلاً سبب ایران و آرد ایران اجازه صادرات به بصره را ندارند و آرد به سماء که بیش از صد کیلو متر فاصله دارد میرود و از آنجا به بصره منتقل می شود. آماده هستیم تا برای ایجاد مرکز بین المللی تجاری ایرانی همکاری کنیم. هر جا مشکلی از نظر تأمین زمین و ایجاد مرکز وجود دارد به خود من مراجعه کنند تا کمک کنم. در پاسخ آقای رشیدیان فرمودند شورای استان رسماً از رئیس مجلس (شورای شهر) بصره جهت بازدید و ملاقات با اعضاء متناظر خود دعوت کنند. این آمادگی در شرکتهای خدمات فنی و مهندسی وجود دارد که تهاتر نفت نسبت به ارائه خدمات اقدام نمایند. درخصوص ساخت سد آمادگی همکاری داریم. در حوزه راه هم شرکتهای بزرگی داریم که دارای تجربه در کشورهای مختلف هستند و آماده هستند تا جاده از مرز شلمچه تا بصره را بسازند. در حوزه آب و انتقال آب و همچنین جمع آوری فاضلاب شهری شرکتهای بزرگی داریم که آماده همکاری هستند. در بحث الگوهای کشت، آبیاری تحت فشار و سیستمهای گلخانه ای ماشین آلات کشاورزی و تجهیزات آماده همکاری و انتقال دانش هستیم. شرط لازم اراده مسئولان دو استان است و ایجاد ظرفیت برای بخشهای خصوصی تا بتوانند با هم کار کنند. پس از انجام ملاقات هیأت جهت استراحت و جمع بندی مطالب به هتل محل اقامت مراجعه و در ساعت ۸ شب در ضیافت شام استاندار بصره شرکت نمودند و در پایان مراسم هدایایی به رسم یادبود استانداران اهداء گردید.

پنجشنبه مورخ ۹۵/۲/۳۰:

هیأت ۸ صبح با پرواز بصره-بغداد، بصره را به مقصد بغداد ترک نمودند و پس از ورود به سفارت جمهوری اسلامی ایران در بغداد عزیمت نمودند و در سفارت مورد استقبال جناب آقای دانائی فر سفیر محترم ج.ا.ا در بغداد قرار گرفتند. آقای دانائی فر ضمن خیر مقدم به استاندار محترم و هیأت همراه و ابراز خوشوقتی از برگزاری نمایشگاه استان در بصره آنرا مهم و در توسعه روابط با استان بصره مفید و موثر اعلام نمودند و در ادامه اظهار داشتند منبع تأمین مالی در کشور عراق نفت است و بیش از ۹۰ درصد درآمد عراق را صادرات نفت تشکیل می دهد بنابراین اقتصاد این کشور به شدت به نفت وابسته است و ثانیاً با توجه به اینکه نفت در اختیار دولت است بنابراین منابع مالی نیز در اختیار دولت است و بر همین اساس بیشترین و تقریباً تمامی پروژه های بزرگ در عراق توسط دولت به مجریان واگذار می گردد و در طی بکی دو ساله

اخیر که قیمت نفت به میزان قابل توجهی کاهش پیدا کرده است. تقریباً اکثر پروژه های در حال اجرا که حدود ۲۴ میلیارد دلار بوده است و بخشی از آن نیز مربوط به پیمانکاران بخش خصوصی ایران است متوقف شده است. درخصوص تهاتر نفت و دریافت نفت خام بجای پول در اجرای طرحها چنین چیزی وجود ندارد و اگر می بود سایر کشورها حتماً تأمین مالی پروژه های در دست اجرای خود از این طریق عمل می کردند. ایشان تأکید داشتند که بازار عراق به دلیل عدم حضور شرکتهای توانمند خارجی و کاهش فعالیت و صادرات ترکیه به این کشور در سال گذشته و جاری فرصت بسیار خوبی در اختیار شرکتهای ایرانی برای حضور در بازار عراق و تثبیت خود در عراق بعنوان یک شرکت توانمند فراهم گردیده و آمادگی سفارت را جهت همکاری و ارائه راهنماییها اعلام نمودند و اظهار داشتند آمادگی داریم تا در بغداد کمک کنیم جهت ایجاد دفتر تجاری استان خراسان رضوی با محوریت بخش خصوصی و با هدف تمرکز روی صادرات محصولات متنوع استان و سرمایه گذاری مشترک با طرف عراقی. پس از پایان ملاقات هیأت جهت زیارت اماکن مقدس در سامرا و کاظمین عزیمت نموده و در پایان شب در کربلا در هتل اقامت نمودند. در هتل آقای مهندس مروج الشریعه نیز به هیأت پیوستند.

جمعه ۹۵/۲/۳۱:

در روز جمعه هیأت پس از ملاقات کوتاهی با رئیس مجلس کربلا به نجف عزیمت نموده و در معیت سرکنسول محترم از طرح توسعه حرم حضرت علی (ع) با زیربنای بیش از ۲۲۰۰۰۰ متر مربع بازدید بعمل آوردند و سپس در محل سرکنسولگری با آقای سرکنسول ملاقات نمود. ایشان ساختمانی را در نجف برای ایجاد نمایندگانه دائمی پیشنهاد نمودند که توسط آقای مهندس مروج الشریعه، آقای رسولیان و اینجانب مورد بازدید قرار گرفت. ساختمان مذکور در پنج طبقه ساخته شده و متعلق به شرکت P.R.P می باشد. شرکت به منظور تبدیل آن به نمایندگانه دائمی تولیدات ج.ا.ا آنرا غرفه بندی نموده و در مجموع پنج طبقه حدود ۸۰ غرفه که بوسیله پارتیشن جدا شده اند ایجاد نموده است و تعدادی از این غرفه ها به چند شرکت ایرانی در زمینه تولید کلید و پریز، تلویزیون، فرش ماشینی، سنگ ساختمانی بصورت موقت واگذار شده بود. پس از بازدید یکی از شرکای شرکت P.R.P آقای کریم علی عبدالحکاک در محل کنسولگری با آقای استاندار و اعضاء هیأت ملاقات نمودند و آمادگی خود را جهت واگذاری غرفه ها به شرکتهای تولیدی استان بصورت

اجاره یا دریافت درصدی از فروش اعلام نمودند. اینجانب پیشنهاد نمودم ساختمان برای برگزاری یک نمایشگاه توانمندیها در اختیار اتاق قرار گیرد و طبعاً در طول مدت برگزاری نمایشگاه شرکتهای علاقمند به ادامه نمایشگاه بصورت دائمی مشخص خواهند شد و اظهار داشتم.

این امر دارای دو اثر اقتصادی است اولاً ارزیابی می شود از میزان مراجعین به این مرکز ثانیاً مرکز شناخته تر شده و راحت تر می شود برایش متقاضی فراهم نمود در کلیات مورد قبول شریک مستقر در کربلا ساختمانی قرار گرفت و قرار شد نماینده و شریک ایشان در تهران دنباله مذاکرات را بعهده بگیرد و ایشان در بدو ورود تماس تلفنی داشتند و برای هفته جاری قرار ملاقات گذاشته شد. مورد بعدی سرکنسول محترم ج.ا.ا در نجف آمادگی خود را جهت واگذاری یک میز در محل کنسولگری به اتاق مشهد به منظور استقرار نماینده اقتصادی اتاق در جهت توسعه صادرات به نجف و کربلا اعلام نمودند که نتیجه منوط به تصمیم

اتاق است. در خصوص کربلا نیز تقاضای ایجاد یک نمایشگاه داشتند که همانطوریکه مستحضر می باشید در دو سال قبل نمایشگاهی در کربلا برگزار گردید و تنها ۲۸ شرکت که عمدتاً خارج از استان بودند شرکت نمودند و واحدهای استانی استقبال زیادی نداشتند و طبعاً اگر مکان مورد بحث در نجف به نتیجه برسد برگزاری نمایشگاه در کربلا با توجه به فاصله ۹۰ کیلومتری از نجف و با فاصله کوتاهی از نمایشگاه مذکور چندان مورد استقبال قرار نخواهد گرفت مگر در سال آینده سپس هیأت کنسولگری را جهت فرودگاه را فرودگاه نجف ترک و در ساعت ۰۰:۳۰ بامداد روز شنبه ۹۵/۳/۱ به مشهد وارد گردیدند.

ارزیابی و نقطه نظرات :

نفت ارزشمندترین منبع اقتصادی عراق است و این سرزمین پنجمین کشور جهان از نظر ذخایر نفتی و سومین کشور در منطقه خاورمیانه پس از عربستان سعودی و ایران می باشد میزان تولید فعلی نفت در این کشور بیش از ۳ میلیون بشکه در روز است که در خاورمیانه پس از عربستان سعودی رتبه دوم را دارد. بیش از نیمی از تولید ناخالص داخلی این کشور و بخش اعظم صادرات و درآمدهای مالی دولت (هر دو بیش از ۹۰ درصد) را نفت تشکیل می دهد. برغم این حقیقت که صنعت نفت نقش بسیار حیاتی در اقتصاد عراق دارد این بخش شدیداً سرمایه بر بوده و بخش بسیار اندکی از جمعیت عراق را بطور مستقیم وارد اشتغال نموده است. در اقتصاد عراق با توجه به انحصاری بودن نفت تقریباً تمام درآمدهای ناشی از فروش نفت در داخل و خارج در دست دولت است و بر اقتصاد غیر نفتی وقتی تأثیر می گذارد که دولت این دلارهای حاصل از فروش نفت را صرف آنها کنند و دولت از طریق کنترل بر بخش نفت عملاً بر تمام فعالیتهای اقتصادی این کشور اثر گذار است و بخش خصوصی در عراق نقشی جزئی و ثانویه دارد. سازمانهای دولتی با استفاده از دلارهای نفتی در بخشهای کشاورزی، تجارت و ساخت و تولید فعالیت دارد و بخش خصوصی توانائی رقابت و توسعه را ندارد. علاوه بر آن دولت بخش خصوصی را از طریق مقررات پیچیده و نسبتاً زیاد در زمینه آغاز و انجام کسب و کار تحت فشار داشته و دسترسی آنان را به اعتبارات محدود نموده است.

چنانچه فعالیت اقتصادی با کشور عراق را به سه بخش صادرات کالا و صادرات خدمات فنی و مهندسی و توریسم و توریسم درمانی تقسیم کنیم. نیازمند موارد ذیل می باشد:

الف - تجارت:

- برگزاری نمایشگاههای تخصصی از اقلام مورد نیاز کشور عراق و منطقه ای که نمایشگاه در آن برگزار می گردد.

- انعقاد تفاهم نامه بین سازمان ها و ادارات دولتی مرتبط با امر صادرات دو کشور که مهم ترین آنها می توان به قبول مهر استاندارد ایران به عنوان کالای قابل عرضه در آن کشور و حذف شرکت های بازرسی کننده برای دارندگان مهر استاندارد. ایجاد تسهیل در امر گمرک و فراهم نمودن شرایط ترخیص بر حسب نوع و زمان ماندگاری کالا و ... .
- برگزاری همایش های اقتصادی به منظور آشنایی بیشتر فعالین دو کشور از امکانات یکدیگر به صورت سالیانه و مداوم و در استان های مختلف
- برقراری خط ریلی از طریق بصره و اتصال آن به شبکه ریلی کشور
- سرعت بخشیدن به حمل ریلی کالاهای صادراتی به منظور کاهش زمان حمل. در حال حاضر زمان حمل ریلی تقریباً در برابر مهر جاده ای و گاهاً بیشتر می باشد.
- دقت و حساسیت در کنترل کالاهای صادراتی و جلوگیری از صدور کالاهای بدون کیفیت که می تواند عاملی در بدنام نمودن تولیدات ج.ا.ا باشد.
- برقراری ارتباط با اتاق های بازرگانی استان های عراق و فراهم نمودن زمینه شناخت فعالین اقتصادی بخش خصوصی دو کشور از یکدیگر .
- اطلاع رسانی از قوانین و مقررات صادرات و واردات دو کشور و تغییرات آن و همچنین حمایت اینکه از سرمایه گذاری ها اعم از مستقل و یا مشترک در دو کشور صورت می پذیرد.
- عدم امکان حمل یک سره، طولانی بودن زمان اخذ گواهی نامه انطباقی کیفیت (COC) از شرکت B.V فرانسه و یا T.U.V آلمان که باعث افزایش هزینه کالاهای صادراتی می گردد.
- بندر و استان بصره بزرگترین مرکز اقتصادی و تنها مرکز صادرات نفتی کشور عراق می باشد که خود نیز از مهمترین تولیدکنندگان نفت این کشور است. با توجه به انجام فعالیت های اکتشاف و استخراج نفت در این استان خراسان رضوی قادر به تأمین دکل های حفاری چاه های نفت و همچنین بنتونیت و باریت مصرفی در چاهها می باشد. در خصوص تأمین خوراک دام و طیور مورد نیاز در بصره نیز امکان آن در استان وجود دارد. علاوه بر آن استان در ایجاد واحدهای تولیدی

کوچک و متوسط به خصوص صنایع غذایی و محصولات پتروشیمی دارای تجربه و تکنولوژی می باشد و می تواند نیاز بصره را تأمین نماید.

- از دیگر موارد قابل طرح وجود بعضی از قوانین در حال اجرا از زمان حکومت صدام است که نیازمند بررسی و تجدید نظر دارند ولیکن پیشنهاد آن بایستی توسط دستگاههای اجرایی ذیربط داده شود که نمونه آن ممنوعیت ورود سیب ایرانی به بازار عراق و ممنوعیت ورود آرد ایران به بصره می باشد.

ب- خدمات فنی و مهندسی:

در بخش صادرات خدمات فنی و مهندسی که عمدتاً مرتبط با دولت عراق می باشد و به دلیل شرایط سیاسی حاکم بر عراق زمینه فعالیت در آن برای شرکت های ایرانی مهیا می باشد در این خصوص می بایستی قراردادهای منعقد شده از استحکام بیشتری برخوردار باشند و در تنظیم قراردادها دقت بیشتری به عمل آید برای این منظور مراکز ارائه مشاوره حقوقی تنظیم قراردادها که تسلط به قوانین کشور عراق و حقوق بین المللی داشته باشند ایجاد تا به صورت رایگان خدمات در اختیار صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی قرار دهند و دستگاههای اجرایی بالاخص سفارت ج.ا.ا و سازمان توسعه تجارت از مجاری دیپلماتیک در پیگیری مطالبات و اجرای تعهدات طرف عراقی به صورت جدی پیگیر باشند. بسیاری از شرکت های خدمات فنی و مهندسی علی رغم اجرای تعهدات هنوز نتوانسته اند به حقوق خود برسند و طبیعی است که عدم پرداخت به موقع مطالبات این شرکتها با توجه به محدودیت منابع آنها با مشکلات جدی مواجه نموده است ضمناً جو نامناسبی را در بین سایر شرکت ها جهت حضور در بازار عراق ایجاد خواهد نمود. ایجاد دفاتری در بغداد و دیگر شهرهای مهم عراق می تواند در اطلاع رسانی به موقع از پروژه های کشور عراق مفید و مؤثر باشد. محدودیت مالی شرکت های ارائه دهنده خدمات فنی و مهندسی از مرحله شرکت در مناقصات تا مرحله اجرا و شروع دریافت از مباحث مهمی است که نیازمند کمک و حمایت دولتی است. برای انجام این امر پیشنهاد می گردد که پروژه ها توسط یک شرکت یا سازمان دولتی

در اختیار گرفته و آن را به اجزاء کوچک تقسیم و جهت اجرا به شرکت های ایرانی به صورت دست دوم واگذار و نظارت عالی و دریافت ها توسط سازمان یا شرکت دولتی صورت پذیرد.

توریسم و توریسم درمانی:

در زمینه توریسم و خدمات توریستی به دلیل اشتیاق مردم عراق زمینه کار بسیار فراهم است ولیکن در حال حاضر توریست عراقی در ایران و بالاخص شهرهای زیارتی چون مشهد و قم از ضابطه خاصی پیروی نمی کند و این امر می تواند به دلیل نگاه صرف اقتصادی ترتیب دهندگان این سفرها موجب نارضایتی زائرین نیز باشد ساماندهی و درجه بندی کاروانها و گروه های زیارتی و سیاحتی و برقراری یک ارتباط تعریف شده بین آژانس های گردشگری ایران و آژانس های مشابه در عراق در توسعه صنعت توریسم مفید و مؤثر باشد. ایجاد دفاتر گردشگری در بصره در انتقال زائرین سایر کشورهای منطقه نیز مفید می باشد در بحث گردشگری سلامت به دلیل ارائه خدمات خوب و ارزان در ایران بسیار مورد توجه مردم عراق قرار دارد. در حال حاضر حجم زیادی از بیماران عراقی با نیت "شفا و دوا" به مشهد سفر می نمایند و در مراکز پزشکی این شهر حضور آنان برای مراجعه به پزشکان به همراه مترجمین و گاهاً دلانان بخوبی مشهود است.

نظم بخشیدن به مداوای بیماران عراقی که حتی شخصاً به مشهد سفر می نمایند مستلزم ایجاد هماهنگی بین دانشگاه علوم پزشکی و سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و شرکت های ارائه دهنده این خدمات و همچنین ایجاد دفاتری در مراکز عمده جذب بیماران مانند بغداد- بصره و نجف می باشد.

در بحث مسائل پزشکی و معالجه بیماران در عراق ذکر چند نکته ضروری است. اول اینکه مجوز واردات دارو و تجهیزات پزشکی به کشور عراق در اختیار وزارت صحت می باشد و وزارت مذکور این مجوز را در انحصار یک شرکت (شرکت کیمیایی) قرار داده است بنابراین عرضه دارو و تجهیزات پزشکی در عراق جنبه رقابتی چه از نظر کیفیت و چه از نظر قیمت ندارد و شرکت مذکور از ایران دارو و تجهیزات

خریداری نمی نماید بنابراین دارو و تجهیزات پزشکی ایرانی در عراق است و به صورت رسمی و با مجوز حضور ندارد.

دومین مطلب عدم وجود بیمه مسئولیت پزشکی در عراق است و بدین ترتیب مسئولیت هر اشتباهی یا عدم موفقیتی در عراق به عهده خود پزشک است و به همین دلیل و از آنجائیکه در صورت بروز حادثه برای بیمار در حین انجام عمل پزشک با افراد قبیله و خانواده معمولاً مسلح بیمار یا دادگاهها مواجه خواهد شد لذا تمایلی برای انجام اعمال جراحی وجود ندارد و بیشتر به انجام جراحی های کوچک و ساده بسنده می کنند و بخش جراحی در بیمارستان های عراق علی رغم وجود بیماران فراوان کمترین فعالیت را دارند و بدین لحاظ دولت های محلی در عراق اقدام به اعزام بیماران به خارج از کشور می نمایند ایران دهنده بیشتر از سایر کشورها در این زمینه فعال هستند و خوشبختانه ایران به دلیل ارائه خدمات پزشکی با کیفیت از شهرت و اعتبار بالایی در مقایسه با هند برخوردار است توسعه این امر مستلزم ایجاد دفاتری در مراکز عمده مانند بصره، بغداد، نجف و ... می باشد ولیکن بدلیل عدم پرداخت مطالبات این شرکتها توسط دولت عراق در مضیقه مالی قرار دارند و نیاز به حمایت جدی از مجاری دیپلماتیک جهت دریافت مطالبات خود دارند؛ شرکت لیان کاوان سلامت از استان خراسان رضوی در زمره این شرکتها می باشد و ساماندهی بیماران عراقی در مشهد نیز شدیداً مورد نیاز است پیگیری از طریق مجاری دیپلماتیک جهت اخذ یک مرکز و فروشگاه دائمی دارو و تجهیزات پزشکی در بصره و بغداد می تواند در توسعه صادرات آنها مفید باشد و متقاضی دارای تخصص و تجربه در استان نیز برای آن وجود دارد. ضمناً این آمادگی وجود دارد که در صورت واگذاری بیمارستان متعلق به شرکت نفت عراق در بصره که در حال حاضر بدون استفاده و کارائی است بخش خصوصی استان نسبت به فعال کردن آن اقدام نماید مشروط به واگذاری حداقل ده ساله و در صورت پیگیری برقراری بیمه مسئولیت پزشکان آمادگی تأمین و راه اندازی بخشهای جراحی در بیمارستان های عراق توسط بخش خصوصی استان وجود دارد .

د- سایر :

در خصوص برگزاری نمایشگاه در نجف و کربلا موضوع مورد پیگیری قرار گرفت. یکی از مشکلات نبودن سیستم اطلاع رسانی (روزنامه و تلویزیون ملی) در این دو شهر است و در سالهای گذشته چندان مورد استقبال تولیدکنندگان استان قرار نگرفته است ولی موضوع برگزاری نمایشگاه در نجف در محل شرکت P.R.P مورد پیگیری قرار گرفت. مدیرعامل شرکت مذکور تمایلی به واگذاری محل برای برگزاری نمایشگاه موقت ندارند و اعلام نمودند آن را برای نمایشگاه دائم تولیدات ایران در نجف طراحی و برنامه ریزی کرده اند که طبعاً چنین نمایشگاهی نیازمند داشتن یک حداقل مساحت انبار می باشد که برای این محل پیش بینی نشده و مقرر گردید مسئولین شرکت محل دیگری را که مدّ نظرشان بوده بررسی و پیشنهاد نمایند.

والسلام